

HUR LÄRA BARN SÄKERHET? Instruktioner för lärare och vårdnadshavare

Hur lär man barn säkerhet?

1. **Börja med nödnumret** – öva tillsammans när och hur man ringer. Bra instruktioner finns i Nödcentralverkets video "Ett barn ringer nödnumret" (YouTube).
2. **Diskutera nödsituationer och faror** – använd exempel från vardagen.
3. **Använd visuella hjälpmedel** – Vår illustrerade säkerhetsbroschyr (Turvaesite/Minneslista A4) för barn är ett bra hjälpmedel, godkänd av Utbildningsstyrelsens säkerhetsexpert. Ni kan också göra ett säkerhetskort till barnet med namn, adress och viktiga nummer.
4. **Upprepa och öva** – gå igenom säkerhetsfrågor regelbundet och på barnets åldersnivå.

Nödnumret 112 – för barnets säkerhet

Berätta för barnet att man får ringa nödnumret när något allvarligt händer:

- Någon skadar sig eller blir plötsligt sjuk
- Det börjar brinna eller en apparat ryker hemma
- Det sker en olycka

Barnet ska veta att även han eller hon själv får och kan ringa nödnumret om inga vuxna är på plats. Man kan ringa nödnumret även om telefonen är låst eller utan saldo.

Att känna igen farliga situationer

Förutom nödsituationer är det viktigt att barnet lär sig känna igen faror, till exempel på skolvägen eller på nätet.

Exempel:

- **Främmande vuxen närmar sig:** Om en okänd vuxen ber om hjälp eller lockar med sig, ska barnet veta att hen inte behöver och inte får följa med eller ta emot skjuts.
- **Faran på nätet:** På nätet kan man möta personer som inte är det de utger sig för att vara. Barnet ska lära sig att inte skicka bilder eller avtala träffar utan vårdnadshavarens tillstånd. Även om sådana situationer är sällsynta kan de hända. Att locka barn till bil är ett återkommande problem någonstans i Finland varje höst. Därför är det bra att barnet känner till grundläggande säkerhetsregler.

Exempel från verkliga livet

- I ett fall mötte ett barn på skolvägen en vuxen som bad om hjälp att leta efter en ring i skogen. Barnet följde med, och situationen ledde till ett allvarligt brott. Sådana fall påminner oss om att barnet måste veta att man inte får följa med eller ta emot skjuts av en okänd person – även om den vuxna verkar vänlig.

- En 8-årig flicka på skolväg stannade för att hjälpa en vuxen som bad om hjälp. Flickan blev bortförd i en skåpbil, men hon hade en telefon, tack vare vilken hon kunde lokaliseras och räddas från en sommarstuga dit den okända mannen hade tagit henne.

MATERIAL:

Utskrivbara säkerhetsinstruktioner och säkerhetsbroschyr samt Nödcentralverkets instruktioner och videor

- Ni kan använda Nödcentralverkets material och säkerhetsinstruktioner samt illustrerad säkerhetsbroschyr från Lasten perusoikeudet ry:s webbplats, som kan skrivas ut gratis: www.lastenperusoikeudet.fi
- Video: "Ett barn ringer nödnumret", YouTube (Nödcentralverket)
- Övrigt material från Nödcentralverket:
<https://112.fi/opeta-lasta>
<https://112.fi/112-paivan-materiaalit>
- Lasten perusoikeudet ry:s säkerhetsinstruktioner för barn på fyra språk: finska, svenska, engelska och samiska: www.lastenperusoikeudet.fi/turvaohjeet
- Säkerhetsbroschyr/Minneslista (A4): finska (Turvaesite/Muistilista) och svenska (engelsk version senare): www.lastenperusoikeudet.fi
- Instruktioner för att lära barn säkerhet: "Hur lära barn säkerhet" www.lastenperusoikeudet.fi
- Materialen kan skrivas ut gratis från webbplatsen.

Videor på finska och på svenska: "Hur ringer man nödnumret":

www.youtube.com/Lastenperusoikeudet

Sociala medier-kampanj 2025:

Nödnumret 112, 116 000 och säkerhetsinstruktionerna: material och bilder finns på Lasten perusoikeudet – Children's Fundamental Rights ry:s Facebook-sida.

Institutet för hälsa och välfärd /Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL):

"Tunne- ja turvataitoja lapsille" 2015, Lajunen Kaija, Andell Minna, Ylenius-Lehtonen Mirja. THL:s instruktioner för barn 4–11 år, s. 101.

EXEMPEL PÅ LEKTION

- Titta först på videon "Ett barn ringer nödnumret" (Nödcentralverket YouTube)
- Vad är nödnumret: 112
- Vad är en nödsituation
- När ska man hjälpa andra personer
- Hur ringer man nödnumret
- Vem får ringa nödnumret
- Farliga situationer som ska undvikas
- Situationer som bör rapporteras till skolan eller vårdnadshavare
- Situationer som är bra att prata om med en trygg vuxen